DIVOČINA

OBJEVTE EVROPSKOU DIVOKOU PŘÍRODU

1 HOHE TAUERN RAKOUSKO 04-05

2 GESÄUSE RAKOUSKO 06-07

3 WOODSMOKE ANGLIE 08-09

4 MAJELLA ITÁLIE 10-11

5 VERCORS FRANCIE 12-13

6 WOLF SLOVENSKO 14-15

7 BEREZINSKY BĚLORUSKO 16-17

8 KALKAPEN RAKOUSKO 18-19

9 SAREK ŠVÉDSKO 20-21

10 SOOMAA ESTONSKO 22-23

11 ADULA ŠVÝCARSKO 24-25

12 ŠUMAVA ČESKÁ REPUBLIKA 26-27

13 LES ÉCRINS FRANCIE 28-29

V DIVOČINĚ JAKO DOMA 30-31

Ať jsou to vysoké hory, rozlehlé pouště nebo třeba temné pralesy, příroda nás uchvacuje a dopřává nám chvíle samoty, svobody i dobrodružství. Bohužel ztráta původních podmínek pro jednotlivé druhy a urbanizace ji ohrožují. Vliv člověka stále narůstá a rovnováha v přírodě je v nebezpečí.

V reakci na tuto situaci vzniklo před lety hnutí několika organizací, které společně prosazují systém pro zachování divoké přírody.

„Divočina je oblast, v níž vládnou přírodní procesy. Zahrnuje typická místa k životu i původní druhy a je dostatečně rozsáhlá, takže v ní přírodní procesy mohou fungovat skutečně samovolně. Není do ní zasahováno vůbec nebo jen minimálně, není rušena lidskou aktivitou, sídly, infrastrukturou ani vizuálně, netěží se v ní.“

„V oblastech divoké přírody převládají přírodní procesy a přírodní stanoviště. Samy o sobě jsou spíše menší a fragmentovanější v porovnání s divočinou, přestože celkově často pokrývají rozsáhlá území. Podmínky přírodních stanoviště. procesů a relevantních druhů bývají více či méně modifikovány lidskou činností, například chovem dobytka, lovem, rybolovem, lesnictvím, sportovními aktivitami či jinými projevy lidského chování.“

Koncept divočiny se během posledních patnácti let v Evropě značně rozšířil. Důležitým milníkem bylo přijetí Rezoluce Evropského parlamentu o divoké přírodě v Evropě v únoru 2009. V souvislosti s tím čtyři nevládní neziskové organizace (Hnutí DUHA, Mountain Wilderness France, European Wilderness Society a Lesoochranárské zoskupenie VLK) spustily evropský program na podporu vzdělávání o divoké přírodě a sdílení zkušeností v této oblasti v rámci programu ERASMUS Evropské unie.

Prostřednictvím tohoto katalogu budete moci poznat 13 evropských oblastí se zachovalou divokou přírodou, kde je možné „zažít divočinu“ a znovu se dostat do spojení s přírodou.

MOUNTAIN WILDERNESS / FRANCIE

MW France již více než 20 let prosazuje globální přístup k horským oblastem. Hlavním tématem této organizace je zachování přírodního prostředí, sociální spravedlnost a lokální ekonomika.

WWW.MOUNTAINWILDERNESS.FR

EUROPEAN WILDERNESS SOCIETY / RAKOUSKO

European Wilderness Society (Evropská společnost pro divočinu) usiluje o větší prostor pro divokou přírodu v Evropě. Proto identifikuje, spravuje a propaguje poslední velké oblasti divoké přírody v Evropě.

WILDERNESS-SOCIETY.ORG

VLK / SLOVENSKO

Sdružení VLK už od roku 1993 usiluje o zachování přirozených lesů a jejich divokého charakteru na Slovensku i v celé střední a východní Evropě. 40 % území Slovenska je pokryto bukovo-jedlovými lesy, v nichž žije přes 250 vlků a 800 medvědů.

WOLF.SK/EN

HNUTÍ DUHA / ČESKÁ REPUBLIKA

Hnutí DUHA prosazuje zdravé prostředí pro život, pestrou přírodu a chytrou ekonomiku. Umí rozhýbat politiky a úřady, jedná s firmami a pomáhá domácnostem. K jeho cílům patří i vyhlášení nového území pro divočinu v ČR.

WWW.HNUTIDUHA.CZ

NEJVĚTŠÍ NÁRODNÍ PARK V ALPÁCH HOHE TAUERN

RAKOUSKO

47° 04 30 SEVER - 12° 41 40 VÝCHOD

WWW.HOHETAUERN.AT/EN
NATIONALPARKRAT@HOHETAUERN.AT
(+43) 4875 5112

Nationalpark Hohe Tauern

Národní park Hohe Tauern (Vysoké Taury) byl založen v roce 1981 jako první národní park v Rakousku. Rozkládá se na území tří spolkových zemí (Korutan, Salcburska a Tyrolska) a se svojí rozlohou 1 834 km² se stal největším chráněným územím ve střední Evropě.

Původní divoká příroda, ale i krajina obdělávaná horskými zemědělci – to jsou dvě tváře tohoto národního parku. Ukrývá jak původní alpské útvary, jako jsou ledovce a skalní stěny, tak i louky a horské pastviny, které byly během staletí pečlivě kultivovány.

ZA KRÁSAMI ALP

SVĚTOVÉ CENTRUM NÁRODNÍHO PARKU V SALCBURKU

Svoji návštěvu můžete začít ve Světovém centru národního parku. Prostřednictvím 3D filmů se zde dozvíte mnohé informace o historii formování Alp, jejich obyvatelích a životním prostředí.

www.nationalparkzentrum.at

VYSOKOALPSKÁ CESTA GROSSGLOCKNER

Podél vysokoalpské cesty Grossglockner narazíte na četné informační tabule, šest naučných stezek a dvě informační centra. Se svými 3798 m n. m. je Grossglockner nejen nejvyšší horou Rakouska, ale i jedním z nejvyšších vrcholů celých Alp. Na vysokohorské cestě můžete mimo jiné navštívit i různé výstavy: výstavu umění Alpenliebe, Alpské přírodovědné muzeum či výstavu o orlu skalním ve východních Alpách.

www.grossglockner.at/en

CENTRUM NÁRODNÍHO PARKU BIOS V OBCI MALLNITZ

Nahlédněte do neznámého světa – do světa skrytých forem života, primitivních organismů, zvláštních tvarů a předmětů nečekané krásy! Řada interaktivních zastavení, pokusů a multimediálních show v Centru národního parku BIOS vás zavede do úplně neznámého prostředí. Vaše putování povede od nejmenšího k největšímu – od neuvěřitelných struktur viditelných pouze pod mikroskopem až po původní horské bystřiny.

www.bios-hohetauern.at

NAUČNÉ STEZKY

Zažijte dobrodružství v přírodě a navštivte nejkrásnější místa národního parku Hohe Tauern. Budete se kochat přírodními krásami a dozvíte se i spoustu zajímavostí o fauně, flóře, ledovcích a přírodní historii. Délka naučných stezek se pohybuje od pár hodin chůze až po několikadenní výlety. Některé z nich jsou dokonce uzpůsobené pro děti. Podrobnější informace o jejich okolí, vybavení či dostupnosti naleznete na webových stránkách parku.

www.nationalparkerlebnis.at/en/educational-trails-2.html

MEZI VODOU A ZEMÍ NÁRODNÍ PARK GESÄUSE

RAKOUSKO

47° 36 SEVER - 14° 45 VÝCHOD

WWW.NATIONALPARK.CO.AT
INFO@NATIONALPARK.CO.AT
(+43) 3613 21160 20

Národní park Gesäuse se nachází v rakouském Štýrsku. Byl založen v roce 2002 a jeho rozloha činí 110 km^2. Je to vyhlášené místo pro alpské sporty, známé především díky jedinečné, 16 km dlouhé soutěsce zformované řekou Enns. Tato řeka pramení v Salcbursku a po 250 kilometrech se vlévá do Dunaje.

S četnými vápencovými vrcholy, zelenými lesy a rozmanitou flórou a faunou je národní park Gesäuse ukázkou rakouské biodiverzity: žije zde přes 89 endemických živočišných druhů (například pavoukovci Megabonus) a 15 rostlinných druhů.

V roce 2003 byl park zařazen do 2. kategorie podle hodnocení IUCN za ochranu biodiverzity a respektování přírodních procesů.

ADRENALINOVÉ CENTRUM VRBOVÝ DÓM

Vrbový dóm s nabídkou různých aktivit vás zve k objevování života v parku:

VÝPRAVA DO MIKROKOSMU
Spolu s průvodcem a jeho profesionálním výkladem se ponoříte se do fascinujícího světa vodních a půdních organismů.

NAUČNÁ STEZKA DIVOKÉHO JOHNA
Řeka Jonsbach byla upravena a využívána tak, aby splňovala požadavky lidí. Díky projektu LIFE, na kterém se podílel národní park i další partneři, ale znovu získala svůj původní divoký charakter. Jedna ze stezek je věnována právě této horské bystřině protékající parkem.

DOBRODRUŽSTVÍ V DIVOČINĚ

TÁBOR V DIVOČINĚ

Chcete strávit s kamarády a dětmi pár dní v lese? V Gesäuse můžete zažít přátelské dobrodružství se správcem parku, při kterém se rychle odpojíte od virtuální reality a zcela se naladíte na přírodu. Dokážete zapomenout na svůj chytrý telefon a odložit hodinky? V táboře si vyzkoušíte, jak se dá žít bez elektrických spotřebičů a dalších „nepostradatelných“ vymožeností. Štěstí totiž spočívá v jednoduchosti: ve dne se budete spolu se svým průvodcem toulat divočinou a večer si za odměnu uvaříte jídlo nad ohněm.

PĚŠÍ TÚRY PO RAKOUSKÝCH HORÁCH

Pro milovníky pěších výletů je díky nádherným horám a velkolepým skalním stěnám, které parku vévodí, je Gesäuse jasnou volbou. Několik let zde probíhá renovace turistických tras, ovšem hlavní snahou je zachování jejich autentičnosti, především prostřednictvím instalací dostatečného počtu záchytných bodů, aniž by jimi byly horské stěny přehlceny. Výstupy vyžadují dobrý orientační smysl a zodpovědnost. Na vrcholku vás pak čeká samota a dechberoucí rozhledy.

BUSHCRAFT PRO ZAČÁTEČNÍKY I POKROČILÉ

ANGLIE

54° 27 SEVER - 3° 06 ZÁPAD

WWW.WOODSMOKE.UK.COM
CONTACT@WOODSMOKE.COM
(+44) 01900 821779

Lake District National Park

Národní park Lake District je se svými 2 280 km² jezer a hor největším národním parkem v Anglii. Série zalednění vytvořila ledovcová údolí, kary a nejkrásnější hory Anglie. Nejvyšší vrchol parku Scafell Pike s nadmořskou výškou 978 metrů vytváří spolu s mlžným závojem nad jezerem a paletou teplých barev magickou atmosféru. Romantický básník William Wordsworth vyznal svůj obdiv k horám těmito slovy: *„Jaké kombinace utvářejí, jak se jedna nad druhou tyčí, vystupují v horských pásmech jako hřbety vln rozbouřeného moře, v jejich kráse a rozmanitosti povrchů a barev je nic nepřekoná.“*

JAK PŘEŽÍT V PŘÍRODĚ

Organizace Woodsmoke byla založena v roce 2001 a je mezinárodně uznávaná pro své průkopnické kurzy přežití v přírodě (bushcraft) i díky profesionálnímu přístupu k výuce klasických dovedností pro přežití v divočině. Abyste si mohli pobyt v přírodě dosyta užít, budou se vám hodit znalosti a dovednosti, které vám pomohou překonávat nejrůznější překážky.
Kurzy bushcraftu probíhají v samém srdci anglického národního parku Lake District.

Woodsmoke nabízí dokonalé splynutí s přírodou v doprovodu inspirativních učitelů a průvodců. Naučíte se, jak se stát součástí světa přírody, a perfektně si osvojíte celou řadu tradičních postupů, konkrétních dovedností i teoretických znalostí, jež jsou potřeba nejen k přežití, ale i k šetrnému cestování v přírodním prostředí.

Bushcraft v lese a kurz přežití pro pokročilé
Šestidenní pobyt, při němž se plně přizpůsobíte životu v divočině. Náplní programu je získávání a dezinfekce vody, osvojení dovedností nutných k přežití v horách, rozpoznávání divokých rostlin, chytání ryb bez prutu atd.

Stopařský workshop
Pětidenní pobyt, během kterého se naučíte rozpoznávat stopy zvěře, jejich lebky, kosti, výkaly a zvuky.

ZA KAMZÍKY NA VRCHOLKY HOR NÁRODNÍ PARK MAJELLA

ITÁLIE

42° 4 55 SEVER - 14° 3 36 VÝCHOD

WWW.PARCOMAJELLA.IT
INFO@LAPORTADELSOLE.EU
(+39) 0864 25701

Montagna della Majella je majestátní a divoké pohoří v provinciích Chieti, Pescara a L'Aquila v kraji Abruzzo ve střední Itálii. Národní park Majella je převážně hornatý, více než polovina jeho území se nachází nad hranicí 2 000 m n. m. Park je ukázkou nejcennější biodiverzity, místního národního dědictví. Ovšem nebylo tomu tak vždy. Necitlivé a ničivé zásahy člověka zde vedly k naprostému vyhubení velkých býložravců. Díky ochranným opatřením národního parku a velkému úsilí italské pobočky WWF, klubu Alpino Italiano a řady obcí se naštěstí situace radikálně zlepšila. V současnosti žije v místních lesích populace jelenů a srnců čítající zhruba 150 a 80 jedinců. Kamzík abruzský je znovu nesporným vládcem horských vrcholů a na území parku žije kolem 15 až 20 medvědů hnědých.

POODHALTE HISTORII A ROZMANITOST NÁRODNÍHO PARKU

Národní park Majella křižuje zhruba 500 km turistických tras vedoucích po celých horách. V Grotta Sant'Angelo a Grotta del Cavallone jsou k vidění jeskynní malby. Najdete zde rovněž návštěvnická centra, která slouží jako ideální vstupní brány do parku.

NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM CARAMANICO TERME

V návštěvnickém centru se nachází muzeum zaměřené na oblast přírody a rovněž na archeologii. V prvním oddělení si můžete prohlédnout expozici věnovanou geologii národního parku a fosiliím. Archeologická část představuje nálezy ze severní oblasti parku z období od nejstaršího paleolitu až po dobu Římanů. K budově muzea je přistavěna část věnovaná vydře říční. Po návštěvě muzea doporučujeme vyrazit na některou z turistických tras.

www.majambiente.it
majambiente@tin.it

NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM FARA SAN MARTINO

Součástí centra je muzeum přírody, které vás seznámí s životním prostředím národního parku Majella od vysokých hor přes lesy, skalní stěny, nížiny, klečové porosty a strže až po podzemní svět. Dokážete rozpoznat ptáky podle jejich zpěvu? Audiovizuální panel vám představí ptáky žijící v parku i s ukázkami jejich typického zvukového projevu.

info@laportadelsole.eu

NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM LAMA DEI PELIGNI

Pokud patříte mezi obdivovatele kamzíků, je toto centrum stvořeno právě pro vás. Najdete zde rozsáhlou sekci věnovanou kamzíkovi abruzskému. A po zhlédnutí výstavy si kamzíky můžete prohlédnout na vlastní oči. Centrum je totiž startovním místem pro výlety k horské chatě Tari. Prozkoumejte také skalní malby a poustevny v Grotta St. Angelo a Grotta del Cavallone (v nadmořské výšce 1 475 m). Právě Grotta del Cavallone je jedna z nejvýše položených evropských jeskyní přístupných veřejnosti.

info@majambiente.it

PŘÍRODNÍ REGIONÁLNÍ PARK VERCORS

FRANCIE

44° 92 SEVER – 5° 49 VÝCHOD

WWW.PARC-DU-VERCORS.FR
INFO@PNR-VERCORS.FR
(+33) 04 76 94 38 26

S rozlohou 17 000 hektarů je přírodní regionální park Vercors největším ve Francii. Roste tady 738 rostlinných druhů a najdete tu největší les borovice černé ve vápencových Alpách. Nechybí zde ani rozmanitá fauna, například bělokur horský, orel královský, vlk, sýček obecný nebo sýc rousný. Aby se minimalizovaly škody způsobené lidskou činností, rozhodla se správa rezervace omezit značení. Tato iniciativa upozorňuje návštěvníky na problémy životního prostředí a podporuje respekt k přírodě a její ochranu.

Stačí vzít mapu a kompas do kapsy a hurá do divočiny. Můžete se toulat sami, nebo využít služeb zkušeného průvodce.

S HORSKÝMI PRŮVODCI ZA KRÁSAMI PARKU

LES ACCOMPAGNATEURS NATURE ET PATRIMOINE

Na jaře, v létě a na podzim nabízí organizace Les Accompagnateurs Nature et Patrimone rozmanité procházky a túry. Ani v zimě samozřejmě nezahálí a na programu jsou výlety na sněžnicích. Posláním Les Accompagnateurs Nature et Patrimone je propojovat svět horské přírody se společností, která usiluje o větší respekt k životnímu prostředí. Snaží se inspirovat návštěvníky, aby i oni sami omezili svůj dopad na okolní prostředí, třeba šetrným cestováním, tichým a ohleduplným pozorováním fauny a flóry a poznáváním biodiverzity.

• Zimní výlety: zvířata v zimě, gurmánská noc (túra na sněžnicích, místní jídlo) a poznávání krajiny různých nadmořských výšek.

• Letní výlety: rodinný život svišťů, pozorování kamzíků, poznávání divokých rostlin a jejich další využití.

www.accompagnateur-vercors.com

MILLE TRACES

Už více než 20 let nabízí asociace Mille Traces výcvik v přírodě, při němž můžete objevovat zdejší flóru a faunu. Velké šelmy i malí masožravci, urostlí býložravci, plazi, draví ptáci i horská flóra vás uchvátí svou krásou. Ať už jste profesionální přírodovědci, nebo amatérští nadšenci, díky profesionálním výukovým metodám a dobré znalosti území vás tato zkušenost bezpochyby obohatí.

„Příroda je všestranná učitelka pro ty, kdo ji pozorují.“
Carlo Goldoni

www.mille-traces.org
contact@mille-traces.org

SYLVATICA

„Sylvatica“ znamená latinsky les a současně je to odborný název buku, který je symbolem života v nezkažené přírodě a je pro tyto hory typický. Organizace se stejným názvem nabízí zájemcům řadu tréninků zaměřených na různá témata od kulinářského umění či využití rostlin až po práci se dřevem. Můžete se vydat také na výlet a trasu si přitom zvolit dle libosti, nebo třeba putovat po horských chatách. Místo komfortního ubytování si v případě zájmu můžete vyzkoušet i nocleh v jeskyni, iglú, hamace nebo jen tak pod širým nebem. Na tento zážitek vám jistě zůstane spousta vzpomínek a získáte nový pohled na divočinu. Připraveny jsou také tematické dny, během kterých si prohloubíte své znalosti. Čeká vás například pozorování ptáků, zdokonalování v orientaci, zajímavosti o divokých orchidejích, houbách, ptačím zpěvu a mnoho dalšího.

sylvatica-nature.weebly.com
igorfrey.aem@gmail.com

VERCORS ESCAPADE

Vercors Escapade je skupina průvodců nadšených pro divočinu, tajemství fauny a flóry i pro méně známá místa parku. Nechte se vtáhnout do pátrání po bobrech a kamzících, objevování supů a tetřívků a čtení zvířecích stop. Učit se, jak žít v divočině, můžete začít v každém věku. Průvodci nabízejí aktivity dostupné všem. Pomohou vám splynout s přírodou, znovu najít cestu ke svému já a odkrývat tajemství nedotčené krajiny. Kromě běžných denních výletů nabízejí rovněž večerní aktivity, víkendy pro stopaře, bivakování v iglú či pod stanem, ale také projížďky na oslech.

www.vercors-escapade.com

TOULKY S VLKEM PŘÍRODNÍ REZERVACE VLK

SLOVENSKO
49° 01 SEVER - 21° 23 VÝCHOD

WWW.WOLF.SK/EN
DASA@WOLF.SK

Soukromá přírodní rezervace VLK se rozkládá v blízkosti Prešova na území 21,24 hektaru. Stejnojmenné sdružení získalo tento les v roce 1998 od soukromého majitele díky fundraisingové kampani. Platí zde zákaz jakýchkoli lidských zásahů: žádné kácení ani vysazování stromů, žádné odstraňování mrtvých stromů a žádný lov. Zatímco v nižších částech pralesa rostou hlavně buky a jedle, na svazích blízko hřebenu převládá buko-javorový les. Můžete tu zaslechnout pěnkavu, červenku, drozda, ale i různé druhy sov. Možná zahlédnete i nějakého predátora, který se v této oblasti vyskytuje: vlka, rysa či medvěda hnědého.

GAIA – HNUTÍ NA OCHRANU LESA VLK

Náplní osmidenního pobytu v lese s názvem Gaia – náš domov je mimo jiné noční poslouchání sov, spaní pod hvězdami, a dokonce i setkání s vlky. Během tohoto zážitku, organizovaného sdružením VLK, vás jistě vezme za srdce duch divočiny. Díky tomuto neobyčejnému dobrodružství se možná zamyslíte nad odpovědností člověka za dopad jeho činnosti na přírodní procesy a vymaníte se z antropocentrického vnímání světa.

Program

1. den: rozpoznávání rozmanité středoevropské flóry, vztahy mezi rostlinami, houbami, živočichy a dalšími organismy

2. den: pozorování obyvatel ptačí říše, poznávání jednotlivých druhů, jejich rozlišovacích znaků, potravinového řetězce a jejich začlenění do lesního ekosystému

3. den: pozorování největších obyvatel lesního světa – savců

4. den: péče o les v bezzásahových oblastech

5. den: diskuse a meditace pro lepší pochopení ekologie (díky tomuto cvičení lze smyslově pocítit spojení s přírodou)

6. den: brigáda (obnova pruhového značení hranic parku, výměna poškozených informačních tabulí nebo jejich dřevěných sloupků)

7. den: dějiny ochrany divoké přírody ve světě, počátky hnutí na ochranu lesa VLK a jeho aktivity

8. den: odjezd

KRÁSA A BOHATSTVÍ BĚLORUSKÉ DIVOČINY

BĚLORUSKO

54° 43 25 SEVER - 28° 20 21 VÝCHOD

Tato přírodní rezervace je skutečnou perlou evropského přírodního dědictví. Je to ukázka panenské přírody, vzácný a jedinečný kout evropského kontinentu, kde si příroda zachovala svůj původní vzhled a charakter. V rezervaci roste kolem 800 druhů cévnatých rostlin, 216 druhů mechů, 238 druhů lišejníků, 317 druhů řas a 463 druhů hub. Mezi nimi najdete i takové pro Evropu vzácné a jedinečné druhy, jako jsou střevíčník pantoflíček, lilie zlatohlávek, puchýřník nebo okrotice červená. Rezervace je také domovem řady živočišných druhů, které byly ještě donedávna v Evropě rozšířené, ale nyní jsou buď vyhubené, nebo se vyskytují jen velmi vzácně. Svět obratlovců žijících v rezervaci dnes zastupuje 56 druhů savců, 230 druhů ptáků, 5 druhů plazů a 11 druhů obojživelníků. Zdejší řeky a jezera obývá 34 druhů ryb. Ze savců stojí za zmínku zvláště medvěd hnědý, rys, vlk, vydra říční, los, bobr a bizon evropský.

WWW.BEREZINSKY.BY/EN
TOURISM@BEREZINSKY.BY
(+375) 2132 2-63-18, 2-63-13

PO STOPÁCH DIVOČINY

Ať už se rozhodnete navštívit zdejší muzeum a zoo, nebo se vypravíte na výlet po rezervaci, můžete se těšit na spoustu aktivit, které vám pomohou objevovat krásu a bohatství běloruské divočiny.

MUZEUM PŘÍRODY

V muzeu uvidíte na 200 druhů zvířat, která v rezervaci žijí. Pětačtyřiceti minutová exkurze vám představí panenskou krásu a bohatství lesů, jezer, flóry i fauny Běloruska.

EKOLOGICKÁ NAUČNÁ STEZKA

Během dvouhodinové procházky se seznámíte s flórou a faunou rezervace, uslyšíte zpívat ptáky, budete moci obdivovat panoramata rozsáhlých rašelinišť a najdete zde informace o jejich vegetaci.

OBJEVNÁ NAUČNÁ STEZKA

Co může být lepší než učení zábavnou formou? Na několik hodin se stanete biology, kteří objevují nenápadné obyvatele zdejších lesů. Prostřednictvím her se naučíte hledat a rozpoznávat brouky.

LESNÍ ZOO

Zraněná a opuštěná zvířata nacházejí útočiště v zoo, jež se snaží vytvořit takové podmínky, aby se tu zvířata cítila jako ve svém přirozeném prostředí.

JEDNODENNÍ CYKLOVÝLET ROZMANITOU PŘÍRODOU

Tato cesta nabízí jedinečnou příležitost navštívit srdce rezervace a poznat její skvostnou přírodu. Budete projíždět v blízkosti tetřevích tokanišť – míst, kde se páří jedni z nejpůvodnějších ptáků berezinských lesů. Z pozorovatelny se vám nabídnou pohledy na oblasti rozsáhlých polomů. Výlet je dlouhý 45 km a trvá 6 hodin.

PO ŘECE BEREZINĚ

Kochejte se přírodou podél řeky Bereziny z kajaku: při projížďce jejím meandrujícím korytem a systémem slepých ramen a nivních tůní budete zblízka obdivovat hojnost vrbových houštin, šťavnaté porosty ostřice, vodní ptactvo i savce. Výlet může trvat 1–7 dnů.

NEJVĚTŠÍ DIVOKÝ LES V EVROPĚ NÁRODNÍ PARK KALKALPEN

RAKOUSKO

47° 47 24 SEVER - 14° 22 25 VÝCHOD

Na rozloze téměř 21 000 hektarů chrání už od roku 1997 národní park Kalkalpen poslední velký prales v samém srdci Rakouska. Příroda je zde na prvním místě, žije si podle svých vlastních zákonů a divoký charakter se sem pomalu vrací. Rozmanitá krajina tvořená smíšenými lesy, průzračnými horskými bystřinami a kouzelnými vysokohorskými pastvinami poskytuje životní prostor řadě zvířat i rostlin, které se jinde vyskytují už jen velmi vzácně. Národní park Kalkalpen tvoří dvě pohoří: Sengsengebirge, jež je nejsevernější výspou vápencových Alp, a Reichraminger Hintergebirge, jedna z nejrozsáhlejších zalesněných oblastí Rakouska, kterou dosud nenarušily dopravní cesty a lidská obydlí.

NATIONALPARK KALKALPEN

WWW.KALKALPEN.AT
NATIONALPARK@KALKALPEN.AT
(+43) 7584 3651

DIVOKÝ SVĚT KALKALPENU

Ucítíte dotek divočiny a budete se kochat nebývale rozmanitou krajinou s panenskými lesy, horskými panoramaty, tajemnými soutěskami, křišťálově čistými horskými bystřinami a svěžími loukami. Divoký svět Kalkalpenu můžete poznávat v informačních centrech nebo na vlastní kůži v doprovodu strážce parku.

TÁBOR V DIVOČINĚ

Těžištěm programu jsou intenzivní zážitky v přírodě se zkušenými průvodci. Utábořiťe se na slunné mýtině uprostřed lesů národního parku Kalkalpen. Čekají vás adrenalinová dobrodružství a aktivity zaměřené na spolupráci. V divočině můžete strávit víkend i delší dobu a vybírat z řady tematických výprav, například Duše a tělo divočiny, Ženy v divočině, Cesta do rysí říše nebo víkendový program Cesta do divočiny pro rodiče s dětmi.

villa-sonnwend@kalkalpen.at

CENTRUM NÁRODNÍHO PARKU V MOLLNU

V centru služeb pro návštěvníky získáte potřebné informace o národním parku a tipy na výlety po okolí, například po cyklostezkách, ale i na koňském hřbetě. Můžete si zde objednat výlety s průvodcem a také zhlédnout výstavu nazvanou Horský les a vodní svět. Díky ní poznáte srdce Kalkalpenských vápencových Alp a dozvíte se spoustu zajímavostí o místních obyvatelích, třeba o červeném jelenovi nebo plachém rysovi.

nationalpark@kalkalpen.at

VÝSTAVA O ZÁZRAČNÉ DIVOČINĚ

Už jste někdy měli příležitost prohlédnout si zblízka lesní savce, jako třeba rysa, jelena, jezevce nebo lišku? Rozmanitost lesa představuje výstava s názvem Svět zázraků lesní divočiny. Díky velkému dioramatu poodhalíte nejedno tajemství neuvěřitelné fauny a flóry kalkalpenského lesa. Film Na cestě do divokého lesa vás pohltí svojí pohádkovou atmosférou a u interaktivního zastavení Divočina v zemi se ponoříte do světa ukrytého tři centimetry pod povrchem země.

info-ennstal@kalkalpen.at

JÍZDA SE PSÍM SPŘEŽENÍM NÁRODNÍ PARK SAREK

ŠVÉDSKO

67° 17 SEVER - 17° 42 VÝCHOD

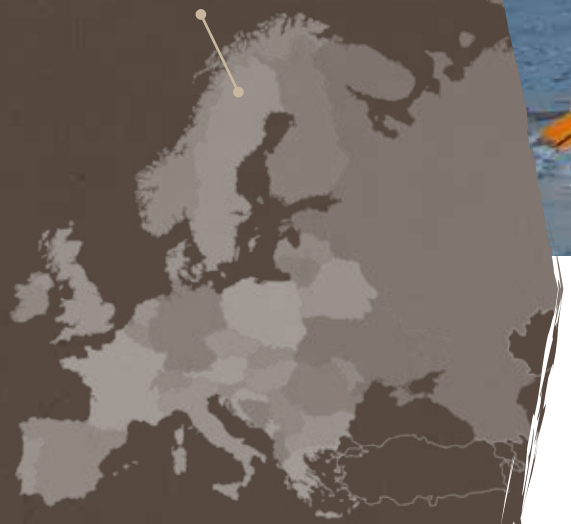

Národní park Sarek byl vyhlášen v letech 1909–1910, a řadí se tedy k nejstarším evropským národním parkům. Nachází se v oblasti Jokkmokk v Laponsku na severu Švédska. Díky několika vrcholům měřících přes 2 000 m je neopominutelnou zastávkou pěších turistů i horolezců. Jedná se o vysokohorskou oblast, kde nenajdete žádná turistická střediska. Park se snaží zachovat si svůj divoký a téměř panenský charakter. Proto jsou pravidla poměrně striktní: je zakázáno rybařit, lovit, trhat květiny a provádět jakékoli další činnosti, které by mohly poškodit přírodu. Výjimkou je sběr lesních plodů a jedlých hub. Rovněž motorová vozidla mají do parku vjezd zakázán.

JOKKMOKK GUIDERNA

WWW.SVERIGESNATIONALPARKER.SE

INFO@LAPONIA.NU

ZA POLÁRNÍ KRUH SE SIBIŘSKÝMI HUSKY

Jokkmokkguiderna je malá společnost, kterou vlastní a provozují Matti Holmgren a Stina Svenssonová. Po celý rok žijí v malé vesničce Jokkmokk severně od polárního kruhu. Chovají zde 40 sibiřských husky a k tomu dvě border kolie. V roce 2003 získala jejich firma certifikát poskytovatele ekoturistických služeb a některé výlety byly ohodnoceny certifikátem Nejlepší pro přírodu. O pět let později přijali cenu Grand Travel. Zkrátka se společností Jokkmokk-guiderna máte jistotu, že zažijete skutečné dobrodružství. Vyjížďky se psím spřežením nejsou komerční atrakcí pro turisty, ale opravdovým zážitkem v krásné přírodě.

Svůj sen si můžete splnit za jediný den nebo si výpravu prodloužit až na deset dnů. Budete řídit spřežení sibiřských husky, projíždět se pohádkovými lesy a na obloze pozorovat pomalý tanec kouzelné polární záře. Cestuje se v malých skupinkách a návštěvníci pomáhají se vším potřebným – od vaření přes krmení psů až po nakládání saní či sekání dřeva. Bude to nejen dobrodružství v přírodě, ale i hluboký zážitek, na který budete vzpomínat celý život.

Pokud chcete zažít léto v Laponsku, můžete si vybrat kánoi či kajak a vyrazit buď sami, nebo s průvodcem. Stina a Matti vám nabízejí šestidenní expedici za poznáním skandinávské přírody.

www.jokkmokkguiderna.com/en
info@jokkmokkguiderna.com

PATERO ROČNÍCH OBDOBÍ NÁRODNÍ PARK SOOMAA

ESTONSKO

58° 26 27 SEVER - 25° 6 20 VÝCHOD

Národní park Soomaa byl vyhlášen v roce 1993. Patří k nejmladším parkům v Estonsku, ale svou rozlohou 390 km² se řadí na druhé místo hned za Národní park Lahemaa. Národní park Soomaa (v překladu bažina) vznikl především kvůli ochraně rozsáhlých vrchovišť, záplavových luk a říčních meandrů. Pro velké oblasti nedotčené přírody bývá nazýván králem estonské divočiny. Jeho území se skládá převážně z rozlehlých rašelinišť, která jsou oddělena jednotlivými toky v povodí řeky Parnü – Navesti, Halliste, Raudna a Lemmjõgi. Na okraji východní části parku se nacházejí nejvyšší duny pevninského Estonska (nejvyšší z nich jsou duny Ruunaraipe).

Život v Národním parku Soomaa je více než kde jinde v Estonsku závislý na klimatu. Pokud z vrchoviny Sakala stéká příliš velké množství vody, nedokážou ji všechnu řeky v parku zadržet. Voda zaplaví nejen nivní louky a lesy, ale i silnice, a přeruší tak spojení s okolním světem.

WWW.KESKKONNAAMET.EE/SOOM-ENG
SOOMAA.TEABEPUNKT@RMK.EE
(+372) 43 57164

PÁTÉ ROČNÍ OBDOBÍ NA VLASTNÍ KŮŽI

Prostřednictvím stránky soomaa.com můžete od roku 1994 vstoupit do jedinečného prostředí národního parku. S průvodcem nebo i bez něj budete mít možnost zažít v národním parku Soomaa divočinu doslova na vlastní kůži. Kvalitu nabídky zajišťuje certifikát PAN Parks.

VÝLETY BEZ PRŮVODCE

Pokud chcete prozkoumávat divočinu v NP Soomaa na vlastní pěst, nejlepším způsobem je výlet kánoí. Můžete vyrazit pouze na jeden den nebo si výpravu prodloužit a vyjížďku spojit s dvou- až sedmidenním pěším výletem po místních slatinách.

VÝLETY S PRŮVODCEM

Jestliže prostředí národního parku chcete poznat více do hloubky, bude vám vyhovovat spíše výlet s průvodcem. Od místních průvodců hovořících anglicky se dozvíte neuvěřitelné věci. Dvoudenní výlet zahrnuje jízdu na kánoi po řece, výlety přes rašeliniště (pěšky a/nebo na sněžnicích), sběr a ochutnávání hub a divokých bobulí, stopování divokých zvířat, výlet na saních „sparka“, výlet na sněžnicích a lyžování mimo vyhrazené trasy.

www.soomaa.com
info@soomaa.com

"KEEPWILD!" ZADIVOČTE SI V PARKU ADULA

ŠVÝCARSKO

46° 29 37 SEVER - 9° 02 24 VÝCHOD

Park Adula ukrývá jedny z nejkrásnějších oblastí celého alpského regionu. Uvidíte zde jedinečnou krajinu, geologickou rozmanitost a bohatou faunu i alpinskou flóru. Místním obyvatelům se podařilo zachovat to nejcennější a nejúchvatnější bohatství: téměř nedotčenou kulturu a krajinu. Okolí vrcholu Adula patří k nejrozsáhlejším oblastem bez výrazných lidských zásahů ve Švýcarsku. Zdejší krajina, příroda i kultura jsou autentickou ukázkou švýcarských Alp, a tento region lze proto bezpochyby považovat za park národního významu. Je tedy vhodným adeptem na nový švýcarský národní park.

WWW.PARCADULA.CH
INFO@PARCADULA.CH
(+43) 91 827 37 65

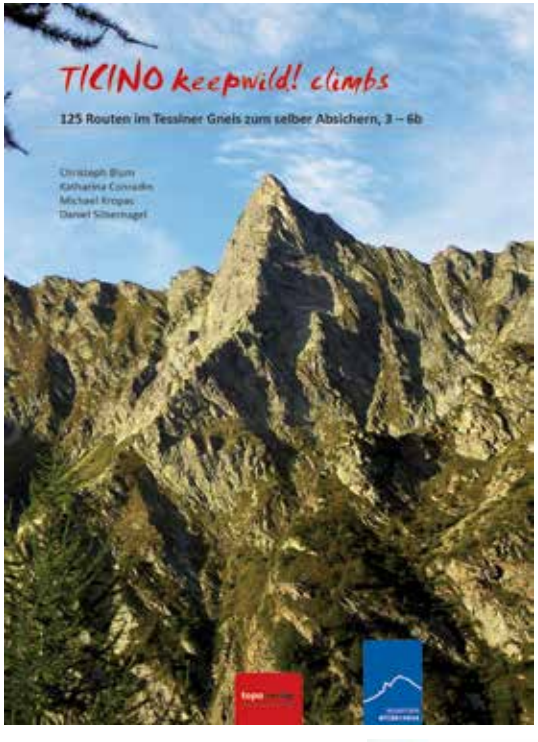

KEEPWILD! MŮŽETE DIVOČIT, ALE BEZE STOP!

Horské sporty jsou tak atraktivní zejména díky své rozmanitosti. Průvodce s názvem Keepwild! Climbs Ticino (Zadivočte si! Výstupy v Ticinu) popisuje cesty a místa, kde lze ještě pořád lézt beze skob, mimo prošlapané trasy, kde lze i dnes zažít, co je to divočina. Takzvané čisté lezení je lezení s mobilním, tedy odstranitelným, vybavením. Můžete se setkat i s pojmy vlastní jištění, lezení beze skob nebo tradiční lezení. Čisté lezení není lepší než lezení se skobami, je zkrátka jiné. Vyžaduje trochu větší nasazení: najít si cestu, vylézt po ní, umístit skoby, postavit si jištění a nakonec zase vše odstranit. Někdo je jeho zastáncem, jinému naopak nevyhovuje, ale to je právě skvělé. A když potom sejdete dolů a navštívíte místní chatu, kde ochutnáte lokální produkty, přispějete tím k regionálnímu rozvoji a podpoříte onu rozmanitost, kterou tato divoká, odlehlá a kulturně bohatá místa nabízejí.

PŘÍKLAD LEZECKÉ CESTY

Le Pizzo della Rossa (2 482 m n. m.) – jihozápadní hřbety na severu: cesta na úzkém hřebenu, částečně exponovaná, s úžasnými skalními útvary

www.keepwildclimbs.ch
info@mountainwilderness.ch

ZELENÉ SRDCE EVROPY NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA

ČESKÁ REPUBLIKA
48° 46 16 SEVER - 13° 51 26 VÝCHOD

WWW.NPSUMAVA.CZ
ISSTOZEC@NPSUMAVA.CZ
(+420) 388 450 111

Málokoho z nás nechává pohled na nespoutanou přírodu v přírodopisných dokumentech chladnými. Abychom ji spatřili na vlastní oči, nemusíme cestovat do dalekých zemí. Díky národnímu parku máme fascinující divočinu i na Šumavě, uprostřed Evropy. Místní národní park je s téměř 70 000 hektary největším parkem České republiky. Velká většina jeho plochy je pokryta lesem. Žijí zde velké šelmy, jako je rys nebo vlk, i majestátný los, kterého si lidé spojují spíše se skandinávskými zeměmi.

DIVOČINOU KŘÍŽEM KRÁŽEM

Spolu s místními vyškolenými průvodci se můžete vydat do oblastí národního parku, kam je jinak běžným návštěvníkům vstup zakázán. Šumava je dodnes domovem velkých zvířat, která byla odjinud lidskou civilizací vytlačena. Volně se zde pohybuje rys, vlk, tetřev, jelení zvěř, tetřívek a mnoho dalších vzácných živočichů a samozřejmě i rostlin. Budete se brouzdat řekou, šplhat do kopce či brodit rašeliništi. Zkušený průvodce vás naučí poznávat byliny i zvířata, seznámí vás s historií místa a také s ochranou šumavské divočiny. Nemusíte se bát žádných masových výletů, výpravy do divočiny se konají vždy jen pro omezený počet zájemců. Každé léto můžete vybírat z mnoha termínů a společně s průvodci navštívit některou ze zhruba dvaceti tras.

OBJEVOVÁNÍ EVROPSKÉHO VYSOKOHORSKÉHO PARKU

FRANCIE

44° 51 21 SEVER - 6° 15 49 VÝCHOD

WWW.ECRINS-PARCNATIONAL.FR
INFO@ECRINS-PARCNATIONAL.FR
(+33) 04 92 40 20 10

Národní park Écrins se rozkládá mezi severními a jižními Alpami. Více než třetinu jeho rozlohy, která čítá celkem 272 000 hektarů, tvoří jádrová zóna – tedy 92 000 hektarů nejpřísněji chráněné části parku. I tak do ní mohou ohleduplní turisté po značených stezkách chodit, případně využít zavedených tras pro lezení po skalnatých stěnách a hřebenech, jež se tyčí do závratných výšek. Jak řekl francouzský ilustrátor Samivel, „úchvatný divoký Oisans“ je jedním z nejmohutnějších a nejvyšších alpských masivů. Vévodí mu hora Barre des Écrins (4 102 m), nejvyšší ze 150 vrcholů přesahujících 3 000 metrů. Najdeme mezi nimi i mytický vrchol Meie, druhý nevyšší štít masivu, který stojí za to zdolat. Nezapomeňme na ledovce zaujímající zhruba 11 000 hektarů a vytvářející hvězdicovitě se rozbíhající údolí. Ta jsou útočištěm orlů skalních, kamzíků, kozorohů a tisíců dalších zvířat a rostlin. Možná právě proto vyhlásila Rada Evropy Écrins evropským vysokohorským parkem.

POJĎTE OBJEVIT VYSOKOHORSKOU DIVOČINU

NOC V ÚTULNĚ

Už patnáct let se poslední červencovou sobotu ve vysokohorské útulně v Hautes-Alpes otevírají dveře světu hudby, divadla a vyprávění příběhů. Uprostřed léta můžete objevovat svět hor a prožít nezapomenutelné okamžiky při Noci v útulně. Tento den může být vaší první cestou do vysokohorských míst, kam se budete rádi vracet, abyste znovu okusili ticho horských výšin.

www.hautes-alpes.net
www.ecrins-parcnational.fr

„PSST, JE ZIMA!“

Je možné navrhnout program zimních akcí tak, aby měl co nejmenší dopad na přírodu, která je v zimně oslabená chladem a sněhem. Národní park Écrins a jeho partneři právě takový navrhli. Oslovte profesionály, horské vůdce, kteří vás budou provádět a pomohou vám na lyžích i sněžnicích ohleduplně objevovat krásy přírody. Jedinečné výlety se dají zažít v několika místech národního parku. Každoroční program najdete na webových stránkách.

www.ecrins-parcnational.fr

POZVÁNKA DO ÚTULNY PRO MLADÉ: ZVLÁDNETE TO SAMI!

Vzdělávací sítě zaměřené na environmentální vzdělávání, Educ’Alpes a La Coordination Montagne, vytvořily speciální program „Mladí lidé v útulnách“. Jeho hlavní myšlenkou je naučit mladé lidi prostřednictvím noci strávené v útulně, jak se mají v horách chovat. Organizace společně vydaly i praktickou příručku, která zve k výstupu do útulen, a je návodem, jak si užít vysokohorskou přírodu.

jeunes-en-refuges.educalpes.fr

V DIVOČINĚ JAKO DOMA

Navštívili jste oblasti s divokou přírodou, které jsme vám doporučili v tomto katalogu, a uvědomili jste si, jak se vám tam líbilo? Teď byste si možná chtěli prohloubit svoje znalosti a také schopnost plně žít v přírodě. Některé organizace nabízejí příležitosti, jak přírodě žít co nejblíže, ať už formou profesionálních tréninků, nebo dlouhodobých či krátkodobých programů.

LE CENTRE DE LA NATURE MONTAGNARDE

CENTRUM HORSKÉ PŘÍRODY, FRANCIE

Le Centre de la Nature Montagnarde v celé řadě svých vzdělávacích a informačních aktivit zaměřených na životní prostředí pořádá každé léto tréninky v horské přírodě pro amatérské i profesionální přírodovědce. Během několika dní se tak můžete dozvědět spoustu zajímavostí o geologii, glaciologii, pedologii, botanice a mnoha dalších oblastech.

www.centrenaturemontagnarde.org

L'ÉCOLE DE LA NATURE ET DES SAVOIRS

ŠKOLA PŘÍRODY A VĚDĚNÍ, FRANCIE

L'École de la Nature et des Savoirs je místem pro vzdělávání a výzkum na téma udržitelného rozvoje, které se nachází v Diois v regionu Drome. Asociace se snaží reagovat na rozkoly v naší moderní společnosti a navázat spojení mezi moderním způsobem života a principy, které jsou běžné v tradičních společnostech, například u Kogiů v Kolumbii.
Uprostřed divoké přírody můžete absolvovat několik „programů" (Parkours), které vám pomohou snáze navázat blízký vztah s přírodou. Během devíti dnů „sžívání se s přírodou" se zapojíte do stavby nuhé neboli obydlí typického pro Kogie, naučíte se malovat pískem po vzoru navažské kultury a vyzkoušíte si tradiční řemesla, díky kterým získáte opravdový pocit samostatnosti. Dozvíte se také více o agroekologii, permakulturách, přeměně venkova či technikách potřebných k přežití v divočině.

www.ecolenaturesavoirs.com
ecole.nature.savoirs@gmail.com

GENS DES BOIS
LESNÍ LIDÉ, FRANCIE

Tato organizace nabízí tréninky a aktivity vedoucí ke znovuobjevení divoké přírody a života v lesích. Jak lze přejít od civilizovaného životního stylu k životu v divoké přírodě? Jak se vzdát městských návyků? Díky Gens des Bois okusíte pravý pocit svobody. Můžete vybírat z celé řady kurzů: splynutí s přírodou, techniky přežití v divočině, výroba luků a mnoha dalších.

www.gens-des-bois.org

VZDĚLÁNÍ PRO SPRÁVCE HORSKÝCH CHAT
FRANCIE

Žít na vrcholcích hor více než půl roku bez komfortu, zcela v souladu s přírodou a napospas jejím výkyvům – to vyžaduje fyzickou i morální výdrž, ale především velkou lásku k přírodě. Správci horských chat vítají návštěvníky hor a starají se o ně. Musejí velice dobře znát místní prostředí, aby mohli všem zájemcům správně poradit, ale je potřeba zvládat i řadu dalších dovedností, například vařit, nosit nahoru jídlo a řešit nejrůznější problémy. Institut hotelnictví a gastronomie v Toulouse (ISTHIA) nabízí jako jediný ve Francii studijní obor „správce horské chaty“. Má již 110 absolventů a dvě třetiny z nich toto povolání aktivně vykonávají.

www.isthia.fr
godard@univ-tlse2.fr

WILDNISVISSEN
NĚMECKO

Tím, jak jsme se stali „civilizovanými“, se nám příroda postupně odcizila a divočina je něco, čeho se většina z nás spíše bojí. Díky tomuto programu se můžete znovu dostat do souladu se světem přírody. Čtyřletý program se skládá ze 17 modulů, jejichž náplní jsou třídenní až třítýdenní pobyty v polských Karpatech. Mezi jednotlivými výpravami do přírody se studenti připravují formou samostudia. Program je rozčleněn na tři části, které zahrnují následující témata:

1. život v divočině a nebezpečí v přírodě, savci a stopování, jedlé rostliny a orientace, ekologické vztahy a společenství, stromy a přežití, řeč ptáků, umění mentoringu
2. řeč ptáků pro pokročilé, umění říkat pravdu, luk a šíp, chytání do pastí a vydělávání kůží, přežití v zimě, vnitřní stopování a vnitřní zrak, kruh života a smrti, stínování, píseň komárů, hledání vlastního daru, vyprávění příběhů, maskování, sny a posílení, savci, byliny a stromy, toulky
3. naladění kruhu, rozšiřování komfortní zóny, hygiena v divočině, první pomoc v divočině, orientace a mentální mapa, intenzivní stopování zvířat a jejich stezek, vnitřní stopování, matka živitelka, složitější přístřešky, čtení počasí, prahy, individuální putování

www.wildniswissen.de
info@wildniswissen.de

WILDERNESS

Brožura vydaná Mountain Wilderness
5 place Bir Hakeim - 38000 Grenoble - 2016

Dokument vypracovaný Fiona Mille,
s pomocí Vincent Neirinck, Christine Oriol
Llorca Bastien a Jana Hrdličková.

Redakční design
Samuel Herby

AUTOŘI FOTOGRAFIÍ

Mountain Wilderness - Nationalpark Hohe Tauern, National Park Gesäuse - Lake District National Park - Giacomo Fé - Sergio D'Ambrosio Marco Carafa - Denis Ivkovich - Berezinsky Biosphere Reserve - Nationalpark Kalkalpen Jokkmokk Guiderna - Estonian National Parks Sooma - Vincent Neirinck - Jean-Pierre Nicollet Hnutí DUHA - Lesoochranárske zoskupenie VLK

Erasmus+

FINANCOVÁNO Z PROGRAMU EVROPSKÉ UNIE ERASMUS+

Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.